

δαίκιως κατὰ τὴν τοῦ Νεστορίου ἀπιστίαν ἀπρονήμενα· ἀξιούμεν τοίνυν τὴν ὑμετέραν πατρικὴν διάθεσιν, ὅπως τῶν ὑμετέρων πρὸς ἡμᾶς σταλέντων γραμμῶν καὶ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον ταύτης τῆς λαμπρῆς πόλεως καὶ πατριάρχου, τὸν ὑμέτερον ἀδελφόν, ὅτι καὶ αὐτὸς κατὰ τὰ αὐτὰ ἐγραψε πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγιοσύνην, σπεύδων, ἐν πᾶσιν ἐξακολουθεῖν τῷ ἀποστολικῷ θεῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, φανερόν ἡμῖν ποιήσῃτε, ὅτι πάντες τοὺς προειρημένα ὁρθῶς ὁμολογούντας ἀποδέχεται ἡ ὑμετέρα ἀγιοσύνη καὶ αὐτῶν τῶν ἰουδαίικως τοιμησάντων τὴν ὁρθὴν ἀπαρηγόσασθαι πίστιν καταδικάζει τὴν ἀπιστίαν. πλέον γὰρ οὕτως καὶ ἡ περὶ ἡμᾶς ἀπάντων σχέσις καὶ τοῦ ὑμέτερου θεῶν αὐξάνει ἢ ἀφεντία καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς καὶ ἡ ἐνωσις *) τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἀταράχως φυλαχθήσεται, ὅτι δι' ἡμῶν μάθωσι πάντες οἱ μακαριώτατοι ἐπίσκοποι αὐτῶν τὰ πρὸς ἡμᾶς ἀνερχθέντα **), τὴν εὐκρινῆ τῆς ὑμετέρας ἀγιοσύνης διδασκαλίαν. ἀξιούμεν δὲ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα εὐξασθαι ἐπὲρ ἡμῶν καὶ τοῦ θεοῦ ἡμῖν προσπορίσαι πρόνοιαν. ἡ θεοῦτος σε φυλάξοι ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἄγε καὶ θεοσεβέστετε πάντες.

Ἰωάννου Ἐπισκόπου Ῥώμης.

Ἀκριβῶ τοίνυν, ἐνδοξότατε αὐτοκράτορ, ὅς τὸ ἀναγνώσεως ἔσρος καὶ ἡ τῶν προσβεβημένων τῶν ὑμετέρων β) ἀναφορὰ ἐφανέωσεν, ἡμᾶς ταῖς ἀποστολικαῖς παιδεύσει φιλοπονεῖν τὰ περὶ τῆς εὐσεβοῦς καθολικῆς πίστεως ταῦτα φρονεῖν, ταῦτα γράφειν, ταῦτα τοῖς πιστοῖς λαοῖς δημοσιεύειν, ἅτινα, καθάπερ εἰρήκαμεν, καὶ ὁ ἀποστολικὸς θεῶν διδάσκει καὶ ἡ τῶν πατέρων σεβάσιμος ἐψηφίσατο ἀφεντία καὶ ἡμεῖς ἐπεκυρώσαμεν γ). Πᾶσιν δέον τοίνυν φωνὴν κράζει προφητικὴν δ). τερθῆτω ὁ οὐρανὸς ἠνωθεν καὶ χεῖνωσιν τὰ ὄρη τερπνότητη καὶ οἱ οὐρανοὶ ἐφρασάνη ἐφρασθήτωσαν. ταῦτα τοίνυν ἐν πλεξί τῆς καρδίας τῶν πιστῶν γράφειν, ταῦτα ὡς τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν συμφάσει διαφυλάττειν. ὅτε γὰρ αἱ ἐστίν, ὅς ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀγάπῃ ζῶν τῇ ὁρθῇ καὶ ἀληθεῖ ὁμολογίᾳ τῆς ὑμετέρας πίστεως ἀντιπαχθεῖ μετὰ τὴν τῶν ἀσεβῶν, δηλονότι Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς καὶ πάντων τῶν αἰρετικῶν καταδικαίη. πρὸς δ) τὴν μίαν καθολικὴν πίστιν τὴν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν σωτήρος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀρχῆθεν συσταθεῖσαν καὶ τοῖς προφητικοῖς καὶ ἀποστολικοῖς κρηγύμασι πανταχοῦ ἐκχυθεῖσαν καὶ ταῖς τῶν ἁγίων πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὁμολογίας κηρωθεῖσαν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ διδασκαλικῇ συμφωνίᾳ παρυσυλεύτως καὶ ἀμιάτως τῷ θεῷ ἀμειψομένη καὶ εὐσεβεῖ διανοίᾳ φυλάττεται. καὶ γὰρ μόνοι ταῖς ἡμῶν ὁμολογίαις ἀντικεινται, περὶ ὧν ἡ θεῖα γραφὴ φάσκει λέγουσαι δδ). ἔθεντο τὸ ψεῦδος ἰδίαν ἐπιπίδα καὶ τῷ ψεύδει καλύπτεσθαι ἤλπισαν· καὶ πάλιν, οἵτινες κατὰ τὸν προφήτην λέγουσι τῷ κυρίῳ· ἀπόστια ἀπ' ἡμῶν, τὰς ὁδοὺς σου γινώσκω οὐ βουλόμεθα· περὶ ὧν ὁ Σολομῶν λέγει· τὰς τρίβους τοῦ ἰδίου ἕξονος ἐλαλήθησαν, συλλέγουσι δὲ ταῖς χερσὶν ἄκαρπα. ε) Ἀπὴ ἐστὶ τοίνυν ἡ ὑμετέρα ἀληθῆς πίστις, ἀπὴ ἡ βεβαία θεοσεβεία, τοῦτο τῆς μακαρίας ἀγαμνήσεως, ὡς εἰρήκαμεν, τῶν πατέρων πάντων καὶ τῶν προέδρων τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας, οἷς ἐν πᾶσι ἠκολουθοῦμεν· τοῦτο ὁ θεῶν ἀποστολικὸς ἐκήρυξε, τοῦτον τὸν τόπον ἀπα-

vestrae beatitudinis, manifestum nobis faciatis, vestram sanctitatem omnes, qui praedicta recte confitentur, suscipere et eorum, qui Iudaice ausi sunt rectam negare fidem, perfidiam condemnare. Plus enim ita et circa vos omnium amor et vestrae sedis crescit auctoritas, et quantum in vobis est, et unitas sanctorum ecclesiarum inturbata servabitur, quando per vos didicerint omnes beatissimi Episcopi illorum, quae ad vos relata sunt, sinceram vestrae sanctitatis doctrinam. Petimus autem a beatitudine vestra, ut oret pro nobis et Dei nobis acquirat providentiam. Divinum numen te conservet multos in annos, sancte et Dei amatissime pater.

Ioannis Episcopi Rotnae.

Compertum igitur habeo, gloriosissime Imperator, ut lectionis tenor et legatorum vestrorum relatio patefecit, vos Apostolicis eruditionibus studere in iis, quae ad religiosam Catholicam fidem pertinent, vos ea sapere, ea scribere, ea populis fidelibus publicare, quae, sicut diximus, et Apostolica sedes docet et patrum veneranda decrevit auctoritas et nos confirmavimus. Omnes ergo oportet voce exclamare prophetica: Abundet coelum desuper et effundant montes iucunditatem et coele lactitia lactentur. Haec igitur in tabulis cordis fidelium scribere, haec ut pupillas oculorum convenit obacervare. Neque enim quicquam est, qui in Christi amore fervidus rectae et verae confessioni vestrae fidei resistat post imperiorum, id est, Nestorii et Eutycheis et omnium haereticorum condemnationem. Ad hoc unam Catholicam fidem Domini et Dei nostri, salvatoris Iesu Christi ab initio constitutam et prophetice Apostolicisque praedicationibus ubique diffusam et sanctorum per totum terrarum orbem confessionibus firmatam etiam nostrae doctrinae consensu inconcusse et inviolabiliter devota Deo et pia mente servatis. Etenim soli professionibus vestris adversantur, de quibus divina scriptura loquitur, dicens: Posuerunt mendacium spem suam et mendacio operiri sperarunt: et iterum, qui secundum Prophetam dicunt Domino: Recede a nobis, vias tuas scire nolumus: de quibus Salomo dicit: Per semitas axis sui errarunt; colligunt autem manibus fructus. Haec est igitur vestra vera fides, haec certa religio, hoc beatae recordationis, ut diximus, patrum omnium et antistitum Romanae Ecclesiae, quos in omnibus sequimur: hoc sedes Apostolica praedicavit, hunc locum inconcusse retinuit: huic confessioni, huic fidei si quis contradicens apparuerit, alienum se ipsum ab Ecclesia iudicavit esse Catholica. Nos enim in Romanorum civitate Cyrum cum asseclis eius invenimus, qui de mona-

*) Ita Cod. Coisl. Locus sine dubio corruptus. Legendum videtur, καὶ, ἢ περὶ ἡμᾶς ἐστὶ, ἢ ἐνωσις κ. τ. λ. nisi ita vertere velis: et quantum in vobis est, etiam unitas etc. a) Ita Cod. Coisl. Neque haec recte sese habere videntur. Aut legendum τῶν πρὸς ἡμᾶς ἀνερχθέντων τὴν κ. τ. λ. aut περὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἀνερχθέντα. Illud αὐτῶν referrem ad ἐκκλησιῶν, non ad ea, quae sequuntur. b) Fabr. ὑμετέρων. l. 8. C. I. I. vestrorum. c) Haec inde a verbo ἀκριβῶ — ἐπεκυρώσαμεν leguntur apud Fabr. Quae sequuntur, apud eam desiderantur et e Cod. Coisl. huc reposita sunt. cc) Apud Iesaiam. XLV. 8. XIV. 23. XLIX. 13. d) Hoc apud, quod habet Cod. Coisl. abundare videtur, aut addendum πρὸς τοῦτους. dd) Prior locus aliis verbis apud Iesaiam XXVIII. 15. alter apud Iob. XXI. 14. e) Ut opinor legendum est: ἄκαρπα, cum l. 8. C. I. I. habeat instructuosa. Cod. Coisl. habet καρπίας. Ceterum hunc locum, quem laudat Pontifex, invenire non potui. Pontifex subito laudasse videtur.

ρασπύστος διετήρησεν ταύτη τῇ ὁμολογίᾳ, ταύτη τῇ πίστει εἰ τις ἀντιλέγων ἀναφανείη, ἀλλότριον ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἔχρινεν εἶναι τῆς καθολικῆς. ἡμεῖς γὰρ ἐν τῇ Ῥωμαίων τὸν Κῆρον μετὰ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ εὖρομεν πόλει, ὅστις ἀπὸ τῶν ἀκοιμίτων^{ee)} τοῦ μοναστηρίου ἦν, καὶ ταῖς ἀποστολικαῖς παραινέσει πρὸς τὴν ὁρθὴν πίστιν καὶ καθάπερ πρόβατα ἀπολωλότα καὶ πλανώμενα πρὸς τὸ κρυμζὸν ποιμνιον ἐσπεύσαμεν ἀνακαλέσθαι, ὅπως ἐπιγνώσι κατὰ τὸν προφήτην γλώσσαι ψελλίζουσαι λαλήσουσι καὶ πρὸς εἰρήνην ὄντα^{eee)}. τοῖς μὴ πιστεῦσιν δὲ εἰ ἡμῶν ὁ πρῶτος τῶν ἀποστόλων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου τὰ ῥήματα λέγει· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογί, ἣν ἔξεκαύσατε· ἀλλ' ἐσκληρόνησαν, ἵνα μὴ γνώσι, καὶ τοῦ ποιμένος τῆς φωνῆς τὰ πρόβατα, ἅπερ ἐμὰ οὐκ ἦσαν, ἀκοίως οὐδαμῶς ἠθέλησαν· ἐν οἷς φυλάξαντας ἐκέλευε τὰ πρὸς τοῦ ἀρχιερέως αὐτῶν ὁρισθέντα αὐτοῦς οὐδαμῶς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ ἀπεδεξάμεθα καὶ ἐκ πάσης καθολικῆς ἐκκλησίας ἀλλοτρίους εἶναι ἐκελεύσαμεν, εἰ μὴ οἱ τῇ πλήρᾳ καταδικασμένοι, ὅσοι τοῖς ἐκείνου ἔδωκαν ἠκολούθησαν, τῇ ἡμετέρᾳ διδασκαλίᾳ κανονικῇ ἀπογραφεῖ σφραγισθῶσι.^{f)} δίκαιον δηλαδὴ ἔστιν, ὡς, οἵτινες τοῖς ἡμετέροις μηδαμῶς ὑπέκειν βουληθῶσιν ὄροις, τῶν ἐκκλησιῶν ἐχέτωσαν τὴν ἐξέωσιν. ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν ἰδίαν ἀγκάλῃν ὄντω τοῖς ὑποστρέφουσι κλεῖει ἡ ἐκκλησία, παρακαλῶ τὴν ἡμετέραν γαληνότητα, ἵνα, ἐὰν τὴν ἰδίαν πλάνην ἀπόθωται καὶ τὴν σχολίαν ἀμφισβήτησιν ἐξωθήσαντες πρὸς ἕνωσιν τῆς ἐκκλησίας ὑποστρέψαι βουληθῶσιν, καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ ἀποδεχθῶσι, κἄν ἡμεῖς τῆς ὀργανωτικῆς ἀποστρέψωμεν τὰ κέντρα καὶ ἡμῶν προσβενόντων ἐμμενεῖ ψυχῇ συγκρήμην παράσχουμε^{g)}: τὸν Θεὸν τε καὶ σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξελούμεθα, ὅπως μακροβίοις καὶ εὐορηκοῖς ὑμῶν ὀξίωσι διαφραχθῆναι χρόνοις ἐν ταύτῃ τῇ ἀληθεῖ θρησκείᾳ καὶ ἐνώσει καὶ σεβασμιότητι τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, οὕτως τὰ προσβεία ὡς χριστιανικώτατοι καὶ εὐσεβεστάτοι διαφρατῆτε ἐν πᾶσι. διὰ τοῦτο, γαληνότητι τῶν βασιλέων, ἐπαινοῦμεν τῶν προσβεντῶν τῶν ἡμετέρων τὰ πρόσωπα, Ὑπατίου καὶ Δημητρίου τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν, οὓς τῆς γαληνότητος τῆς ἡμετέρας χαριστοῦς εἶναι αὐτῆ ἐφανέρωσαν ἡ ἐλογία. καὶ γὰρ τοῦ τοιοῦτου πράγματος τὸ φορτίον, εἰ μὴ διὰ τελείων ἐν Χριστῷ ἠδυνήθητε συζῆσαι τοσαύτης εὐσεβείας, τοσαύτης αἰδοῦς πεπληρωμένους ὄντας καὶ φιλομένους, οὐδαμῶς ἂν ἀποστεῖλαι ἠξιώσασθε^{h)}. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰη μεθ' ὑμῶν ἀεὶ, εὐσεβεσθε καὶ νίε. ὁ παντοδύναμος Θεὸς τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν διηγεκῆ ὑπερασπισμῶ διαφραξοί, ἐνδοξάτατε καὶ γαληνότητι νίε, αὐτοκράτορ Αὐγουστε.

ee) De hisce Monachis, qui ἀκοιμίτοι dicuntur, cf. Cuiac. Observ. XII. 26. qui recte in textu latino L. 8. C. I. I. legendum esse dicit: *de Acumitensi monasterio*. Ἀκοιμίτοι ab initio omnes Monachi et Ascetae strictioris, ut ita dicam, observantiae dicebantur. In urbe Constantinopolitana inter contentiones dogmaticas seculi quinti et sexti hoc nomine veniunt Monachi orthodoxi, Concilii Chalcedonensis sectatores. Cum Romana autem Ecclesia hi Monachi stabant, orthodoxiam adversus Imperatores, qui Monophysitis favere videbantur, servantes. Sin ergo mirum alicui videatur, Ioannem Patriarcham Romanum hoc loco damnare et pro haereticis habere hos Monachos, quod facit etiam idem Ioannes in epistola ad Avienum et alios a Cuiacio Observ. XII. 26. laudata, ubi, „Acumitos“, inquit, „qui se Monachos dicunt, quia Nestoriani evidenter apparuerunt, Romana etiam damnat ecclesia, licet hi a parte Ecclesiae Romanae steterint, haud scio an hoc Ioannes animi levitate eo consilio fecerit, ut Imperatorem Iustinianum sibi conciliaret eique persuaderet, Patriarcham Romanum in omnibus sequi Imperatoris auctoritatem.“ eee) Sic paulo aliiis verbis Iesaias XXXII. 4. Ex eodem L. II. locus postea laudatus deamatus est. f) Ita Cod. Coisl. Decesse videtur ἀπολουθῆναι. g) Ita Cod. Coisl. Leg. παράσχουε. h) Haec tota periodus: καὶ γὰρ τοῦ τοιοῦτου πράγματος — ἠξιώσασθε textui latino non respondet. Nam plura desunt nec graeca lingua expressa sunt, quae in latino textu leguntur. Hunc locum difficilem ita, ut Cod. Coisl. exhibet, hoc modo explicandum censeo. *Αὐτοκράτορ ἐν Χριστῷ, per perfectos in Christo i. e. q. διὰ τῆς ἐκκλησίας, consilio ecclesiae.* Nam *τέλειοι ἐν Χριστῷ* dicuntur membra ecclesiae, die Christengemeinde, ex usu loquendi ecclesiastico. Ergo *διὰ τελείων ἐν Χριστῷ* est auf den Vorschlag der Kirche, der Gemeinde. Quae sequuntur, *τοσαύτης εὐσεβείας — φιλομένους* referenda videntur ad Hypatium et Demetrium, Imperatoris legatos. Aut pro *διὰ τελείων ἐν Χριστῷ* legendum *δύο τελείους ἐν Χριστῷ*.

sterio Acoemeteorum fuit, et Apostolicis adhortationibus ad rectam fidem et velut oves amissas et errantes ad dominicum ovile properavimus revocare, ut discant secundum Prophetam linguae balbutientes loqui ea, quae ad pacem sunt. Iis autem, qui non credunt, per nos primus Apostolorum Esaias prophetae verba dicit: Ambulate in lumine ignis vestri et flammae, quam incendistis. Sed obdurati sunt, ut ne intelligerent, et pastoris vocem oves, quae meae non erant, audire minime voluerunt: in quibus observantes ea, quae ab ipsorum pontifice statuta sunt, eos minime in nostra communione receperimus et ab omni Catholica Ecclesia alienos esse iussimus, nisi errore damnati, quicumque illius mores secuti sunt, nostra doctrina regulari professione signati sint. Aequum quippe est, ut, qui nostris minime cedere voluerint statutis, Ecclesiis expellantur. Sed quia gremium suum redeuntibus non dum claudit Ecclesia, adhortor elementiam vestram, ut, si errorem suum deposuerint et prava dubitatione expulsa ad unitatem ecclesiae reverti voluerint, et in nostra communione recipiantur, si vos indignationis removeritis aculeos et ex nostra intercessionem benevolam animo veniam concesserint. Deum et Salvatorem nostrum Iesum Christum exoramus, ut longaevus et pacificus vos velit custodire temporibus in hac vera religione et unitate et veneratione Apostolicae sedis, cuius principatum, ut Christianissimi et religiosissimi conservatis in omnibus. Propterea, serenissime Principum, laudamus legatorum vestrorum personas, Hypatii et Demetrii, fratrum et coepiscoporum nostrorum, quos elementiae vestrae gratos esse, ipsa manifestavit electio. Nam talis rei pondus, nisi per perfectos in Christo potuissetis coniungere viros tantae pietatis, tantae reverentiae plenos et amantes, minime voluissetis transmittere. Gratia Domini nostri Iesu Christi et amor Dei Patris et communio Spiritus sancti sit semper vobiscum, religiosissime filii. Omnipotens Deus imperium et salutem vestram perpetua protectione custodiat, gloriosissime et elementissime filii, Imperator, Auguste.

θ'. Οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις διατρίβοντες μὴ ἐχέτωσαν ἕξουσίαν, ἐξίναί τῶν μοναστηρίων ἢ καὶ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἢ ἐν ἐτέροις πόλεσιν ἀναστρέφασθαι, ὑπεξηρημένων ἢ μόνων τῶν καλουμένων ἀποκρισιῶν, οἷς ἄδειαν παρέχοντες θέλουσιν εἰς τὰς πόλεις διὰ μόνως ἀναγκαίως ἀποκρισεις εἰσεῖναι, καὶ οὗτοι δὲ αὐτοὶ οἱ ποιοῦμενοι τὰς εἰσόδους φυλαττέσθωσαν, περὶ θρησκείας ἢ δόγματος διαλέγεσθαι, ἢ συμβουλαῖς τισὶ πρὸς στάσιν ἢ ταραχὴν ὀρώσας τὰς ἀπλουστέρως ψυχὰς τοῦ δήμου παρατρέπειν· γνώσκοντες, ὡς ἀμελοῦντες τῶν προστεταγμένων παρὰ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας τῇ τῶν κήμων ὑποβληθήσονται ἀστηρίᾳ.

ι'. Μήτε μοναχὸς μήτε ἄλλοις κ) οἰασθῆποτε καταστάσεως ἢ τύχης ὄντες ἢ εἰς οἶκους δημοσίων ἢ εἰς τόπους οἰουσθῆποτε πρὸς τέρασιν τοῦ δήμου πεποιθένους, ἢ τίμιον σταυρὸν ἢ ἅγιον μαρτύρων λείψανα εἰσφερέτωσαν, μηδὲ μὴν κατέχειν τοὺς τοιούτους τόπους ἐπιχειρεῖτωσαν. ὅποτε γὰρ οἶκοι σεβάσμιοι οὐκ ἐλλείπουσιν, ἐν αὐτοῖς δύνανται, καὶ τοῦτο κατὰ γνώμην τῶν ἐπισκόπων, ἀποτίθεσθαι τὰ τῶν ἁγίων λείψανα καὶ μὴ ὑφαρπάξιν τόπους μὴ προσήκοντας αὐτοῖς. τὴν ἵεραρχίαν τοῖνυν καὶ τὴν ἐπιείκειαν, ἥτινα καὶ οἱ ἡμέτεροι νόμοι καὶ ἡ δημοσία ἐπιστήμη καὶ αὐτὸ τὸ τῶν μοναχῶν ὄνομα ὑπαίτει, ἐπιμελῶς καὶ διηρηκῶς φυλαττέτω καὶ πᾶς μοναχὸς καὶ ἄλλος οἰανδήποτε μ) πρὸς θεὸν ἔχων ὁμολογίαν.

μ ἢ τε μοναχὸς] Αἴτιον δὲ τῆς νομοθεσίας τοῦτο· σεισμοὶ γὰρ ποτε γενομένου ἐν Ἐμέσῃ, ἐκδειματωθέντες οἱ πολῖται σφοδρὰ κληρονομήσθησαν, ἐν τῷ κληρονομίᾳ τὰ τε λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ τῶν σταυρῶν καταθέσθαι καὶ αὐτοὶ διελουργεῖν η).

ια'. Ὅσαρτινα φροντίς ἡμῶν ἐστὶν ἐπιμελεστάτη, διὰ πάντων τῆς οὐρανόθεν θείας τῆν θρησκείαν φυλάττεσθαι, θεσπίζομεν, μηδενὶ ἐξίναί, τὸ σημεῖον τοῦ σωτήρος Χριστοῦ, τοῦτ' ἐστὶ τὸν ἅγιον σταυρὸν ἢ ἐν ἐδάφει ἢ ἐν λίθῳ μολίτη ο) ἢ ἐν μαρμάρῳ ἐν ἐδάφει κειμένους γλύφειν ρ) ἢ γράφειν, ἀλλὰ καὶ ἐφορῶντες τοῦτο πάντως περιωρισθῆναι, μεγάλης ἀπειλομένης τιμωρίας, εἴ τις ἐναντιωθῆ τῶν παρ' ἡμῶν νόμοις ὀρθοθεῖσιν.

ιβ'. Μηδεὶς τολμᾷτω θυσίαν οὕτω ποιεῖν, ὡς ἐφορῶν τὸ ἥπαρ καὶ τὰ σπλάγχνα τοῦ θυομένου θρόνου διὰ τὸ παγγέλλεσθαι τὰ μέλλοντα. εἰ δὲ τις τολμήσει τι τοιοῦτο ποιῆσαι, ἐπίδηται αὐτῷ τιμωρία τῆς σταυρώσεως, εἴτε περὶ ἐνεστώτων, εἴτε περὶ μελλόντων διὰ τῆς σπλαγχνόσχοπιᾶς περιεργάζεται. ς)

ιγ'. Ὡς περὶ τὰς θυσίας κολούομεν, οὕτως καὶ τὸν κόσμον τῶν δημοσίων ἔργων φυλάττεσθαι βουλόμεθα· καὶ μηδεὶς ἐναντὶν ἀπατῶν ἐπιχειρεῖτω ταῦτα καταλίειν· εἰ δὲ καὶ τις βασιλικὴν ἔχοι φιλοτιμίαν τοῦτο αὐτὸ ἐπιτρέπουσαν, ἀφαιρέσθω παρ' αὐτοῦ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀναφερέσθω.

ιδ'. Ὡς περὶ τὰς ἀθεμίτους θρησκείας διὰ τοῦ σωτηριώδους ἐξεβάλλομεν ζ) νόμον, οὕτω τὰς νενομισμένας ἠ) συνόδους τῶν πόλεων καὶ τὴν κοινὴν ἀπάντων ἰλαρίαν οὐκ ἀνεγόμεθα ἀποθέσθαι· ὅθεν τὰς χωρὶς τιπὸς θυσίας ἢ ἄλλης περιεργίας κατακρίτον ἐπιτελουμένας τῷ δήμῳ τέρασις κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν γί-

IX. Qui in monasteriis degunt, ne habeant licentiam exeundi monasteriis, vel in Antiochensium vel in aliis civitatibus commorandi, exceptis solis apocri-siariis, quibus licentiam damus volentibus civitates propter solas necessarias apocriases intrare. Etiam hi, qui exeunt, caveant, ne de religione vel doctrina dispu-tent vel consiliis quibusdam ad seditionem vel tumultum spectantibus simpliciorum populi animos seducant: scientes, se, si, quae a nostra pietate statuta sunt, neglexerint, legum severitati fore obnoxios.

X. Neque monachus, neque alii, cuiuscunque L. 26. conditionis vel fortunae sint, vel in aedes publicas vel C. I. 3. in quaecunque loca ad populi voluptatem exstructa vel venerabilem crucem vel sanctorum martyrum reliquias inferant: neque eiusmodi loca occupare audeant: nam cum aedes religiosae non desint, in iis possunt, et hoc quidem consensu episcoporum, reliquias sanctorum deponere et non usurpare loca ad se non pertinentia. Patientiam igitur et modestiam, quam et leges nostrae et publica disciplina et ipsum monachorum nomen postulant, studiose et quivis monachus et alius, quam-cunque erga Deum professionem habeat, et perpetuo retineat.

neque Monachus] Causa legis haec est: ter-rae motu enim aliquando Emesae facta, cives valde ex-territi coacti sunt, in amphitheatro reliquias sancto-rum martyrum et crucem collocare et ibi sacra pera-gere.

XI. Cum sit cura nobis diligentissima, per omnia L. 1. coelesti numinis religionem tueri, sancimus, nemini C. I. 8. licere, signum Salvatoris Christi, id est, sanctam crucem, vel in solo vel in lapide molari vel in mar-moribus humi positis sculperere vel pingere, sed etiam hoc, quod repertum fuerit, prorsus tolli, gravi poena denunciata, si quis legibus a nobis latis adversatus fuerit.

XII. Nemo audeat sacrificium ita facere, ut iecur L. 2. et exta mactati pecoris inspicat ad cognoscendum fu- C. I. 11. tura: si quis autem eiusmodi quid facere ausus fuerit, poena furcae eidem imminet, sive de praesentibus, sive de futuris per inspectionem extorum curiosus sit.

XIII. Sicut sacrificia prohibemus, sic etiam orna- L. 3. menta operum publicorum servari volumus. Ne quis C. I. 11. se ipsum decipiens haec evertere conetur. Siquis au-tem principale habeat rescriptum hoc ipsum concedens, auferatur ei et ad nos referatur.

XIV. Ut profanos ritus salubri lege summovimus, L. 4. sic solemnes conventus civitatum et communem om- C. I. 11. nium laetitiam nolumus abrogare. Quamobrem sine ullo sacrificio vel alia superstitione damnabili celebra-tas populo voluptates secundum veterem consuetudi-nem peragi iubemus et publica convivia permittimus,

δ) Ita Fabr. Cod. Coisl. ὑπεξαγορευμένων. Extat eadem const. in Coll. XXV. Capit. auctore Bienero in Zeitschrift f. gesch. RW. T. VII. p. 256. ε) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἄλλης. ζ) Ita Cod. Coisl. Fabr. male γνώμης. η) Sic Fabr. Cod. Coisl. οἰοσθῆποτε. θ) Hoc scholium apud Fabr. extat. Legitur etiam in Cod. Coisl. sed medio in textu. ο) Ita Cod. Coisl. Fabr. μολίτη. ρ) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐγγλύφειν. ς) Cod. Coisl. περιεργάζεσθαι. ζζ) Ita et Fabr. et Cod. Coisl. Sed legendum est: ἐξεβάλλειν. ς) Ita Cod. Coisl. Fabr. νενομισμένας, L. 4. C. I. 11. festos conventus.

νεσθαι κελύομεν καὶ τὰ δημόσια συμπόσια ἐπιτρέπομεν, εἴποτε ταῦτα γενέσθαι ἢ τῶν δημοσίων^{s)} βοτῶν^{t)} ἰλαρότης ἐπιζητεῖ.

L. 5. *ιέ.* Πάντας τοὺς τόπους, οὐστίνως τοῖς ἱεροῖς
C. I. 11. ἢ πλάνη τῶν παλαιῶν ἀφωσίωσε, τῇ ἰδικῇ ἡμῶν οὐσίᾳ
βουλόμεθα συνάπτεσθαι· εἰ δέ τι^{u)} ἐκ τούτου τοῦ δικαίου ὀπονηήποτε εἰς ἕκαστον πρόσωπον ἢ τῶν προλαβόντων βασιλέων φιλοτιμία ἢ ἢ^{v)} ἡμετέρα καθοσίωσις ἐλθεῖν ἢ βουλήθη, τοῦτο ἐν ταῖς αὐτῶν οὐσίαις διπρεκῶς καὶ δικαίως φυλακτέσθω. καὶ ταῦτα δέ, ἅπαντα πολλαῖς διατάξεσιν εἰς τὴν προσκνητήν ἐκκλησίαν ἢ βουλήθημεν ἀνήκειν, ἢ χριστιανικῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ διεκδικεῖται.

L. 6. *ις.* Καὶ^{vv)} οἱ ἀληθεῖς ὄντες Χριστιανοὶ καὶ οἱ
C. I. 11. λεγόμενοι^{w)} εἶναι Χριστιανοὶ μὴτε τοῖς Ἰουδαίοις, μὴτε τοῖς ἀβιαπίστοις ἢ τοῖς Ἑλλήσιν ἐν ἡσυχίᾳ διάγονοι^{x)} καὶ μηδὲν μὴτε θορυβῶδες ποιουμένοις, μὴτε^{y)} ἐναντίον τοῖς νόμοις, τολμάτωσαν τὰς οὐκίας ἐπιφέρειν χεῖρας^{z)}, ἀποκεκομημένοι τῷ βούλεσθαι τὴν ἰδίαν θρησκείαν διεκδικεῖν· εἰ γὰρ κατὰ τούτων ἡσυχάζοντων γίνονται βίαιοι καὶ τὰ τούτων ἐπαρχοντα διαφάσσοισιν, οὐκ ἐν ἀπλῶ μόνον^{a)} ἐλεγχόμενοι ταῦτα ἀποδώσουσιν, ἀλλ' ἐν διπλάσιον. καὶ οἱ ἄρχοντες^{b)} δὲ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἢ τάξις αὐτῶν^{c)} καὶ οἱ πρωτεύοντες δὲ τῶν πόλεων γνωσκέωσαν, ὡς, εἰ ἐπιτρέψουσιν τι τοιοῦτον^{d)} γενέσθαι, ὁμοίως τοῖς ποιήσασι τιμωρεῖσθωσαν^{dd)}.

L. 7. *ις.* Μηδεὶς ἐν διαθήσει καὶ ψυχῇ προσκνηνόντος^{e)}
C. I. 11. ἢ εὐχόμενον τὰ πάλα κεκλεισμένα ἱερὰ τῶν θρησκευτικῶν ἀπέστω τῆς ἡμετέρας γενεᾶς τὸ τοῖς ἀθεμίτοις καὶ καταράτοις εἰδώλοισι τὴν προτέραν τιμὴν ἀποδίδοσθαι^{f)}, ἢ στεφανοῦσθαι ἀσεβεῖς τῶν ἱερῶν παραστάδας, ἢ τοῖς βεβήλοισι βωμοῖς ἀνάπτεσθαι προσόους, ἢ τὸ θυμῶν ἐν αὐτοῖς λεβαντοῦς, ἢ τὸ σφραγίσσθαι ἐν αὐτοῖς θύματι, ἢ τὸ φύλλας οἶνον σπένδουσθαι καὶ ἐν τῷ θρησκείας ἱεροσύνῃς ἁμαρτάνεσθαι· εἰ τις δὲ ὑπεναντίον ταύτης ἡμῶν τῆς διατάξεως θυσίας ἐπιχειρήσει ποιῆσθαι, ὡς δημοσίῳ δικαστηρίῳ ὑπεύθυνος γεγονὼς τοῦ τηλικούτου δόματος τὴν νόμιμον ὑπομενεῖται κατηγορίαν καὶ ἐλεγχόμενος δημευέσθω πᾶσαν αὐτοῦ οὐσίαν καὶ ἐξοριέσθω. καὶ οἱ συνειδότες τοῦτω καὶ οἱ ὑπερέται τῶν θυσῶν γενόμενοι τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ὑπομενεῖτωσαν, ἵνα τῷ φόβῳ τῆς τιμωρίας ἐλεγχόμενοι πᾶσωνται τὰς ἀπρηγορημένας θυσίας ποιεῖν. εἰ δὲ ὁ λαμπρότατος ἄρχων τῆς ἐπαρχίας μετὰ τὴν νόμιμον κατηγορίαν καὶ μετὰ τὸν ἐλεγχὸν τοῦ ἁμαρτήματος τὸ τηλικούτον μῦθος παραπροσποιήσεται διεκδικῆσαι, πενήτηζοντα χρυσίον μὲν λίτρας αὐτῶς, πενήτηζοντα δὲ ἢ τάξις αὐτοῦ παραροῆμα τῷ ἡμετέρῳ προστίμων λόγῳ κατατιθέτω ταμίῳ.

L. 8. *ις.* Ὅσα πολλάκις τοῖς τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας
C. I. 11. ἀπρηγορέωμεν, μηδεὶς ἐπιχειρεῖτω τοῦ λοιποῦ ποιεῖν, εἰδώς, ὡς δημοσίῳ ἐγγλήματι περιπίπτει ὁ τούτος τολμῶν ἐπιχειρεῖν^{s)}. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ βουλόμεθα τὰ τοιαῦτα δόματι ἐκκόπτεσθαι, ὅτι, κἂν ἐν ἄλλοτρίῳ ἀγρῷ ἢ οἴκῳ τι τοιοῦτό ποτε ἁμαρτηθεῖη, εἰδόντων τῶν δεσποτῶν τοῦ οἴκου ἢ τοῦ κτήματος, αὐτὸς μὲν ὁ οἶκος

si quando haec fieri publicorum votorum laetitia exigat.

XV. Omnia loca, quae sacris error veterum dedicavit, nostrae rei privatae iubemus sociari. Si quid autem ex eo iure ubicunque ad singulas quascunque personas praecedentium Principum largitas vel nostra maiestas venire voluerit, hoc in earum patrimonii perpetuo et iure servetur. Ea vero, quae multis constitutionibus ad venerabilem Ecclesiam volumus pertinere, Christiana Ecclesia sibi vindicet.

XVI. Et qui veri sunt Christiani et qui dicuntur esse Christiani, neque Iudaeis, neque non baptizatis vel Paganis in quiete degentibus et nihil turbulentum facientibus vel legibus contrarium, audeant suas manus inferre, abusi eo, quod velint suam religionem defendere: nam si contra hos quietos fuerint violenti et eorum bona diriperint, non in simplum solum convicti ea restituent, sed in duplum. Rectores etiam provinciarum et officium eorum et principales civitatum cognoscant, se, si eiusmodi quid fieri permiserint, similiter cum iis, qui fecerint, puniendos.

XVII. Nemo voluntate et animo venerantis vel adorantis templa olim clausa colat: absit a seculo nostro, infandis execrandisque simulacris priorem honorem reddi, vel redimiri impios templorum postes, vel profanis aris accendi ignes, vel adoleri in iis thura, vel caedi in iis victimas, vel pateris vini libari et religionis loco sacrificia falso haberi. Si quis autem contra hanc nostram constitutionem sacra facere tentaverit, ut publici criminis reus tanti facinoris legitimam sustineat accusationem et convictus confiscatione omnium bonorum et exilio multetur. Etiam conscii criminis et ministri sacrificiorum eandem poenam sustineant, ut poenae metu prohibiti sacrificia interdicta celebrare desinant. Sin autem clarissimus Rector provinciae post legitimam accusationem, et postquam criminis convictus est reus, tantum scelus dissimulaverit vindicare, quinquaginta auri libras ipse, quinquaginta autem officium eius nostro fisco poenae nomine inferat.

XVIII. Quae saepius Paganae superstitionis hominibus interdiximus, nemo audeat in posterum facere, sciens, in publicum erimen incidere illum, qui haec aggredi ausus fuerit. In tantum autem volumus eiusmodi facinora reseccari, ut, etiamsi in alieno agro vel aedificio tale quid quando commissum fuerit, scientibus dominis aedificii vel praedii, ipsum aedificium vel

s) Ita Fabr. Cod. Coisl. δημοτῶν. t) βοτῶν deest in Cod. Coisl. βοτῶν Graecobarbara dictio, quae extat in can. 62. Concilii in Trullo, ut notat Fabr. ad coll. const. eccl. I. apud Voellum. I. I. p. 1405. u) Cod. Coisl. εἰ τι δέ. v) ἢ deest in Cod. Coisl. vv) Theod. huius const. epitomen habet his verbis: ἡσυχάζοντας τοὺς Ἰουδαίους ἐν οἷς Χριστιανοὶ θορυβῶσιν καὶ διαρπάσσωσιν, εἰς τὸ διπλάσιον καταδικάζουσιν· παραπλησίως τῶν ἄρχόντων καὶ ταξωτῶν καὶ πρωτεύόντων μὴ ἐκδικούντων ἢ ἐπιτροπόντων τιμωρομένων. w) οἱ deest apud Fabr. est in Cod. Coisl. x) Ita Fabr. Cod. Coisl. διάγονοι. y) Cod. Coisl. μὴτε. z) Cod. Coisl. χεῖρας ἐπιφέρειν. a) Ita Cod. Coisl. apud Fabr. μόνον deest. b) Ita Fabr. Cod. Coisl. ὁ ἄρχων. c) Cod. Coisl. αὐτοῦ. d) Cod. Coisl. τοιοῦτο. dd) Ita Fabr. et Cod. Coisl. mallem τιμωρηθῆσονται. e) Ita Fabr. Cod. Coisl. ψυχῆς. Καὶ ibidem erasum est. f) Hactenus Fabrotus. Quae sequuntur, usque ad finem, sunt e Codice Coisl. g) Hactenus Fabrotus. Reliqua sunt e Cod. Coisl.

ἢ τὸ χωρίον τῷ ταμίῳ προσκρωθήσεται· οἱ δὲ τούτων δεσπότες ὑπὲρ ὧν ὕλως εἰδότες συνεχώρησάν τι τοιοῦτο γενέσθαι, εἰ μὲν ἀξία τινὴ ἢ στρατεία κοσμοῦνται, τῆς ἀξίας καὶ τῆς στρατείας ἐκπίπτουσιν, ἀλλὰ δήμευθέντες τιμωροῦνται· ἰδιωτικῆς δὲ τύχης ὑπάρχοντες μετὰ τὴν τοῦ σώματος βασάνου τοῖς ἔργοις τῶν μετάλλων διηρηθῶς παραδοθήσονται.

ιθ'. Προσιόντων ἡ), τοὺς ἡμετέροισιν ἄρχοντας, τοὺς τε κατὰ τὴν βασιλίδαν πόλιν ταύτην καὶ κατὰ τὰς ἐπαρχίας, διὰ πάσης χωρεῖν προθυμίας οἰκοθῆναι τε καὶ παρὰ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τὰ τοιαῦτα διδασκομένους πάντα τὰ τῆς ἐλληνικῆς θρησκείας ἀσεβήματα τοιμίως ἀναζητεῖν, ὡς ἂν μήτε γένοιτο καὶ γένομενα ἰ) τιμωροῦτο κ). εἰ δὲ ἐπερβαίνει τὰς ἐπιχωρίους ἀρχὰς ἢ τούτων ἐπιπόρθωσις, εἰς ἡμᾶς ταῦτα φέρεσθαι, ὥστε μὴ ἐπ' αὐτοὺς τὴν τῶν ἀμαρτημάτων αἰτίαν καὶ κίνησιν ἐλθεῖν. Μηδενὶ δὲ ἐξέστω, μήτε ἐν διαθήκῃ, μήτε κατὰ δωρεάν καταλιπαρῆσαι ἢ διδοῦναι τι προσώποις ἢ τόποις ἐπὶ συστάσει τῆς τοῦ ἐλληνισμοῦ δυσσεβείας, εἰ καὶ μὴ τοῦτο ἰδικῶς τοῖς τῆς βουλῆσεως ἢ διαθήκης ἢ δωρεᾶς περιέχοιτο ὅρμησιν, ἄλλως δὲ σὺν ἀληθείᾳ καταληφθῆναι παρὰ τῶν δικαζόντων δύναται· τὰ δὲ οὕτω καταλιπαρῆμενα ἢ δωρούμενα ἀφαιρεῖσθαι μὲν ἐκείνων τῶν προσώπων ἢ τόπων, οἷς δέδοται ἢ καταλείπεται· προσκρωθῆσθαι τὰς πόλεις, ἐν αἷς τὰ τοιαῦτα πρόσωπα οἰκεῖ ἢ καὶ ὅφ' ἂς οἱ τοιοῦτοι δίκαινται τόποι, ὥστε καθ' ὁμοιότητα τῶν πολιτῶν κκ) δαπανᾶσθαι προσόδων.

ζ'. Πάντων ἰ) τῶν ἐπιτιμίων, ὅσα παρὰ τῶν προβεβασιλευκότων κατὰ τῆς ἐλληνικῆς ἠπειλήται πλάνης ἢ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰσενήκεται, κρυφῶν καὶ βεβῶλων διηρηθῶς ὄντων τε καὶ διὰ τῆς παρουσίας εὐσεβοῦς νομοθεσίας φυλαττομένων, ἐπειδὴ τινες εὐρηγῆται τῆ τῶν ἀνοσιῶν καὶ μισαρῶν Ἑλλήνων κατεχόμενοι πλάνῃ κακῆναι πράττοντες, ἕως εἰς δικαίαν ὁρμὴν κινεῖ τὸν φιλόφρονος θεόν, οὐδὲ τὰ περὶ τούτων ἀδιόρθωτα καταλιπεῖν ὑπέστημεν, ἀλλὰ γρόντες, ὡς τὴν τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου θεοῦ καταλιπαρῶντες προσκνήσασιν εἰδώλοισι ἀλογίστων πλάνῃ θυσίας προσέφερον καὶ πάσης ἀνοσιότητος μεσοῦς ἐσθῆς ἐπετέλουν, τοὺς μὲν ἤδη ταῦτα ἡμαρτηθῶς μετὰ τὸ ἀξιωθῆναι τοῦ ἁγίου βαπτίσματος πρὸς τὰ ἐλεγχθέντα αὐτῶν ἀμαρτήματα ἐκδικήσει τῆ προσηκόση καὶ ταῦτα φιλοφρονότερον ὑπεβάλομεν· τοῦ δὲ λοιποῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου προαγορευόμενοι ἴπασιν, ὡς οἱ μὲν γινόμενοι Χριστιανοὶ καὶ τοῦ ἁγίου καὶ σωτηριώδους ἀξιούμενοι καθ' οἷον δῆποτε χρόνον βαπτίσματος, εἰ φανεῖται ἐν τῆ τῶν Ἑλλήνων ἐμμένοντες πλάνῃ, τιμωρίας ἐσχάταις ὑποβληθήσονται· ὅσοι δὲ μῆπω τοῦ προσκνητοῦ βαπτίσματος ἠξιώθησαν, τούτους προσήκει καταδήλους ἐάν τοὺς ποιῶν ἢ κατὰ τὴν βασιλεύουσαν ταύτην πόλιν ἢ ἐν ἐπαρχίαις διάγοντας, καὶ προσίεναι ταῖς ἀγιοτάταις

praedium fisco addendum sit: domini autem eorum propterea omnino, quod scientes eiusmodi quid fieri concesserint, si quidem dignitate quadam vel militia ornantur, dignitate et militia excidunt ac praeterea confiscatione plectuntur: privatae vero conditionis homines post corporis cruciatus in opus metallorum in perpetuum dabuntur.

XIX. Iubemus, nostros magistratus, tam in hac regia urbe, quam in provinciis omni studio et per se et a religiosissimis Episcopis de his certiores factos omnes paganae superstitionis impietates legitime perquirere, ut ne committantur, et commissae puniantur: sin autem emendatio earum potestatem eorum, qui in loco sunt, excedat, haec ad nos referri, ut ne in ipsos causa ac motus delictorum cadat. Nemini autem liceat vel testamento vel donatione relinquere vel dare aliquid personis vel locis ad fulciendam Paganorum impietatem, etiamsi hoc specialiter voluntatis vel testamenti vel donationis verbis non comprehendatur, aliunde autem cum veritate a iudicantibus manifestari queat. Quae autem ita relicta vel donata sunt, auferantur illis personis vel locis, quibus data vel relicta sunt: addicantur ea civitatibus, in quibus huiusmodi personae habitant vel etiam sub quibus eiusmodi loca sita sunt, ita ut ad similitudinem reddituum municipaliū expendantur.

XX. Omnibus poenis, quae a prioribus Principibus pagano erroris denunciatae sunt vel ad firmandam fidem orthodoxam introductae, validis et firmis in perpetuum futuris et hac quoque pia legislatione servatis, quia quidam reperti sunt, qui impiorum et sceleratorum Paganorum errore tenentur et ea faciunt, quae Deum benignum ad iustam iram movent, neque ea, quae ad hos pertinent, inordinata relinquere sustinuerunt, sed compertum habentes, eos veri et unius Dei adorationem deserentes simulacris insano errore sacrificia obtulisse et solemnitates omni impietate plenas celebrasse, eosdem, qui haec iam commiserunt, postquam sanctum baptismum acceperunt, animadversioni delictis, quorum convicti sunt, congruae et id quidem benignius subiecimus: in futurum autem praesenti lege praedicimus omnibus, eos, qui Christiani facti sunt et sanctum et salutare baptismum quocumque tempore acceperunt, si adhuc Paganorum errori inhaerere videantur, ultimis suppliciis fore obnoxios. Qui autem nondum venerabile baptismum nacti sunt, eos decet sese manifestare, sive in hac regia urbe, sive in provinciis habitent, et adire sanctissimas ecclesias una cum uxoribus et liberis et tota eorum familia, et veram Christianorum fidem edoceri, sic autem edoctos

h) Habes constitutionem 9. C. I. 11. integram eamque graecam, quam incipere verbo *προσιόντων* patet ex Balsamonis Paratitl. I. 3. in *Foelli* Bibl. iur. Can. p. 1268. Eius epitome extat in Coll. constit. eccles. I. 11. 9. apud *Voellum* I. I. p. 1298. et in Photii Nomocanone Tit. 6. cap. 3. et Tit. 12. cap. 9. apud *Voellum* I. I. p. 918. et p. 1069. sq. Etiam in Codice Iustiniano tantum epitome eius legitur. E Cod. Coisl. ea, quam in Progr. Basilicorum cum iure Iustiniano collatorum Spec. I. Ien. 1828. de hac constitutione restituenda fovi coniecturam, adversus ea, quae Cel. *Wille* Ueber die leges restitutae des Iust. Cod. p. 33. et 136. sq. contra illam monuit, confirmatur. Ceterum Balsamo ad Photii Nomocan. Tit. 6. cap. 3. et Tit. 12. cap. 9. in *Foelli* I. I. T. II. p. 919. et 1070. tradit, L. 9. C. I. 11. esse cap. 14. Tit. I. lib. I. Basilicorum. i) Cod. Coisl. *γινόμενα*. k) Hactenus Fabrotus. Quae sequuntur, sunt e Cod. Coisl. kk) Lectio *πολιτικῶν προσόδων* Cod. Coisl. confirmatur, neque dubium est, quin melior sit, quam *βασιλικῶν προσόδων*, uti iam observavit Fabrotus in notis ad Coll. const. eccl. in *Foelli* Bibl. iur. Can. T. II. p. 1406. et Leunclav. Notat. I. 44. in Thes. Otton. T. III. p. 1485. l) Etiam hic habes L. 10. C. I. 11. integram, cuius usque adhuc epitome tantum extabat in Coll. Const. eccl. I. 11. 10. apud *Voellum* I. I. p. 1298. et in Nomocan. Photii Tit. 2. cap. 10. et Tit. 4. cap. 4. et 7. *ibid.* p. 831. 906. 908. Balsamo autem in Commentario ad Phot. I. I. p. 831. et 908. const. 10. C. I. 11. dicit, non esse in Basilicis positam. Quod quomodo cum veritate conciliari possit, non video, nisi acceperis, diversas fuisse Basilicorum editiones, alias pleniores, alias minoris ambitus. In eo certo Codice ms. quo Fabrotus usus est, deest haec constitutio, unde neque in editione Fabrotiana legitur.

ἐκκλησίαις ἅμα γαμεταῖς καὶ παισὶ καὶ παντὶ τῷ κατ' αὐτοὺς οἴκῳ καὶ διδάσκεισθαι τὴν ἀληθινὴν τῶν Χριστιανῶν πίστιν, οὕτω δὲ ἐκδιδαχθέντας καὶ καθαρώς ἀποβαλόντας τὴν προτέραν πλάνην ἀξιοῦσθαι τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος, ἢ τοῦτων ὀλιγοροῦντας εἰδέναι, ὡς οὔτε μετέξουσιν τινος τῆς ἡμετέρας πολιτείας, οὔτε οὐσίας κινητῆς ἢ ἀκινήτου κύριοι εἶναι συγχωρηθήσονται, ἀλλὰ παντὸς ἀφαιρεθέντες πράγματός ἐν ἐνδεῖα καταλειφθήσονται, πρὸς τῷ καὶ ταῖς ἁρμοδίαις ὑποβληθήσονται ποιναῖς. πᾶν δὲ μάθημα παρὰ τῶν νοσοῦντων τὴν τῶν ἀνοσιῶν Ἑλλήνων μανίαν διδάσκεισθαι κολύομεν, ὥστε μὴ κατὰ τοῦτο προσποιεῖσθαι αὐτοὺς παιδεύειν τοὺς εἰς αὐτοὺς ἀθλίως φοιτῶντας, ταῖς δὲ ἀληθείαις τὰς τῶν δῆθεν παιδευομένων διαφθεῖρειν ψυχάς, ἀλλὰ μηδὲν ἐκ τοῦ δημοσίου σιτησεως ἀπολαύειν αὐτοὺς, οὐκ ἔχοντας παροχίαν, οὐδὲ ἐκ θεῶν γραμμῶν ἢ πραγματικῶν, τοιοῦτον τινὸς ἄδειαν αὐτοῖς ἐκδικεῖν. εἴτε γὰρ ἐνταῦθά τις, εἴτε κατὰ χώραν φανείη τοιοῦτος ὢν καὶ μὴ προσδραμῶν ταῖς ἁνωτάταις ἡμῶν ἐκκλησίαις μετὰ τῶν οἰκείων, ὡς εἴρηται, παῖδων καὶ γαμετῶν, ταῖς προδηλουμέναις ὑποπεσεῖται ποιναῖς καὶ τὰς μὲν αὐτῶν οὐσίας ἐκδικήσει τὸ δημόσιον, αὐτοὶ δὲ ἔξοχα παραδοθήσονται· εἰ δέ τις ἐμφωλέων τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ θυσίας καὶ εἰδωλολατρίας ἁμαρτάνων ἀλώ, οὕτως ταῖς ἐσχάταις ὑπαχθήσεται τιμωρίας, ὡς οἱ Μανιχαῖοι, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ἔστι, καὶ Βορβορίταις ^{m)} δικαίως ὑφίστανται· καὶ γὰρ καὶ τοῦτους ὁμοίους ἐκείνοις εἶναι κρίνομεν. κἀκεῖνο δὲ νομοθετοῦμεν, ὥστε καὶ τὰ τοῦτων τέκνα μικροῦς ἡλικίας ὄντα καὶ δίχα τινὸς ἀναβολῆς τυγχάνειν τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος, ὡς τῶν ἤδη τὴν ἡλικίαν προβεβηκότων δεομένων τοῦ προσδεχέειν ταῖς ἁνωτάταις ἐκκλησίαις κατὰ τοὺς θεῖους κανόνας καὶ τὰς θείας ἐκδιδάσκεισθαι γραφάς, οὕτω τε γνησίας ἀντιλαμβάνεσθαι μετανοίας καὶ τὴν παλαιὰν ἀποσεισμένον πλάνην τοῦ προσκνητοῦ τυγχάνειν βαπτίσματος. τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον βεβαίως ἂν δέξαιτο καὶ διαφραζάσαι τὴν ἀληθινὴν τῶν ὀρθοδόξων πίστιν καὶ οὐ πάλιν ἐπὶ τὴν παλαιὰν μεταβάλοιεν πλάνην. ὅσοι δὲ ἂν προσάσει τοῦ στρατιώτου ἢ ἀξίωμα ἢ οὐσίαν ἔχων αὐτοὶ μὲν ἐσχηματικῶς προσῆλθον ἢ προσέλθοιεν τῷ σωτηριώδει βαπτίσματι, τὰς δὲ αὐτῶν γαμετὰς ἢ παῖδας ἢ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὸν αὐτῶν ὄντας οἶκον ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς καταλείψαιεν πλάνης, τοῦτους προστάτουμεν δημεύεσθαι τε καὶ καθάπαξ μὴ μετέχειν τῆς ἡμετέρας πολιτείας, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαις ὑποβάλλεσθαι ταῖς αὐτῶν ἀξίαις, ὡς ἀτιμῶν ὄντας φανερούς, μὴ καθαρῶ πίστει τοῦ ἁγίου τυχεῖν βαπτίσματος. Ταῦτα τοίνυν ἐπὶ τοῖς ἁλιτηρίοις Ἑλλήσι τε καὶ Μανιχαίοις, ὧν Μανιχαίων μέρος εἶναι καὶ Βορβορίτας δεδήλωται, νομοθετοῦμεν.

I. 10. κα'. Οἱ μαθηματικοὶ ⁿ⁾ ἐὰν μὴ ὦσιν ἠντρεπτικῶς ⁿⁿ⁾, τὰ τῆς πλάνης βιβλία ἐπ' ὄψει τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν τῶν ἐπισκόπων ἐν πρὸ κατακαύσαντες, τῇ καθολικῇ θρησκείᾳ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως παραδοθέντες μηδέποτε πρὸς τὴν προτέραν πλάνην ὑποστρέφειν ^{o)}, οὐ μόνον τῆς πόλεως Ῥώμης, ἀλλὰ καὶ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ^{p)} ἔξωθεῖσθαι κελεύομεν. οἵτινες, εἰ τοῦτο μὴ ποιήσουσι καὶ παρὰ τῆς γαληνότητος τῆς ἡμετέρας

pure repudiato priore errore salubre baptismum accipere: aut horum contemtores scire, se neque cuiusdam rei in imperio nostro fore participes, neque patrimonii vel mobilis vel immobilis possidendi licentiam habituros, sed omnibus rebus ablati in inopia relinquendos et praeterea competentibus poenis subiiciendos. Omnem autem disciplinam ab iis, qui impiorum Paganorum furore laborant, doceri prohibemus, ut ne hoc modo simulent, se eos, qui adversa fortuna ad ipsos veniant, erudire, revera autem animos scilicet eruditorum corrumpant: nihil autem ex fisco annonae percipiant, non habentes licentiam, neque ex divinis rescriptis aut sanctionibus pragmaticis eiusmodi ius sibi vindicandi. Sive enim hic, sive rure apparuerit eiusmodi homo, qui non accesserit ad sanctissimas nostras Ecclesias cum liberis suis, ut dictum est, et uxoris, poenis antea denunciatis subiicietur et bona eorum fisco vindicabit: ipsi autem exilio tradentur. Si quis autem in imperio nostro absconditis sacrificiis et simulacrorum adorationi deditus captus fuerit, hic ultimis suppliciis subiicitur, quae Manichaei et quod fere idem dicere vult, etiam Borboritae subeunt. Etenim hos similes illis esse iudicamus. Illud etiam sancimus, ut liberi quoque eorum tenerae adhuc aetatis sine ulla frustratione salutare baptismum accipiant, et illi, qui aetate iam proveci sunt, cupientes assidere sanctissimis Ecclesiis secundum divinos canones et divinas scripturas edocentur et sic veram poenitentiam accipiant et errorum pristino abiecto venerabile baptismum adipiscantur. Hoc enim modo vere accipient et servabunt veram orthodoxorum fidem et in pristinum errorem non recident. Qui autem militiae vel dignitatis vel patrimonii habendi praetextu ipsi quidem simulate accesserunt vel accessuri sunt ad salutare baptismum, uxores autem suas vel liberos vel reliquos, qui in domo ipsorum sunt, in paganorum errore relicturi sunt, hos iubemus confiscatione multari et civitatis nostrae prorsus esse expertes ac praeterea poenis competentibus subiici, quum inde manifestum sit, eos non sincera fide sanctum accepisse baptismum. Haec igitur de sceleratis Paganis et Manichaeis, quorum partem etiam Borboritas esse declaratum est, sancimus.

XXI. Mathematicos, nisi parati sint, erroris Ibris in conspectu propriorum oculorum episcoporum incendio concrematis Catholicae religioni piaefidei traditi nunquam ad pristinum errorem reverti, non solum urbe Roma, sed etiam omnibus civitatibus expelli iubemus: qui, si hoc non fecerint et contra clementiae nostrae salubre constitutum in civitatibus deprehensi fuerint, tam secreta erroris sui quam

m) Βορβορίταις, qui etiam Βορβοριανολ dicuntur, appellatur secta quaedam Gnosticarum propter vivendi rationem sordidam, αἰσχρουργίας βορβορώδους. Epiphani. XXVI. 3. De iis dicit Schol. ad cap. 44. tit. I. lib. XXI. Basil: οἱ βορβορίταις μέρος εἶσι τῶν Μανιχαίων, ὡς φησὶν ἡ προκειμένη διάταξις (L. 21. C. I. 5.)· οὗτοι τὴν Νικολαῦτων ἀσέβειαν διεδέξαντο. n) Ita et Fabr. et Cod. Coisl. sed legendum τοὺς μαθηματικούς. Balsamon ad Phot. XII. 3. apud Voellum I. I. p. 1067. dicit esse cap. 17. hui. Basil. libri. nn) Cod. Coisl. εὐτρεπισμένοι. o) Sic Fabr. Cod. Coisl. ὑποστρέφοντες. p) Ita Cod. Coisl. τῶν πόλεων deest apud Fabr. l. 10. c. 1. 4. habet: omnibus civitatibus.

τὸ ὑγιῶς ἐκτεθὲν ἐν ταῖς πόλεσιν ὄντες συλληφθῶσι καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῆς πλάνης αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα φανεροῦντες, τὴν τοῦ περιορισμοῦ ποινὴν ὑπομενέτωσαν.

κβ'. Πᾶσαι pp) αἱ ἀπηγορευμένοι τοῖς νόμοις καὶ ταῖς διατάξεσιν αἰρέσεις διηλεκτικῶς ἠρεμείωσαν καὶ μηδεὶς περαιτέρω ἐπιχειρεῖτω, ἄπερ εἶδεν ἢ βέβηλος διδασκαλία, ἢ διδάσκειν, ἢ μανθάνειν. μηδὲ οἱ τούτων ἱερεῖς τολμᾶτωσαν πίστιν ἑτέρουσ διδάσκειν, ἢν αὐτοὶ μὴ κέκτηνται, μηδὲ ὑπηρέτας χειροτονεῖν αὐτοὶ μὴ χειροτονημένοι, μηδὲ κατὰ παραχώρησιν τῶν ἀρχόντων, οἷστιν ἐκ τῶν παλαιῶν διατάξεων ἢ φροντίς αὐτῆ τέτοραται^{q)}, ἢ τοιαύτη τόλμα ἠαυθιμονική αἰξάνεσθω^{r)}. τῇ δὲ προσηγορία τῶν αἰρετικῶν καὶ ταῖς κατ' αὐτῶν κειμέναις διατάξεσιν ὑποπιπέτωσαν καὶ οἱ ἐκ μικροῦ τινος ὑποδείγματος ἐλεγχόμενοι, ὡς ἔξω τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ ὁδοῦ τῆς εὐθείας ἐλθεῖν ἐπιχειρήσαντες.

κγ'. Πάντες^{rr)} αἱ αἰρετικοὶ ἀναμφιβόλως γνωσκέτωσαν, ὡς πάντες οἱ τόποι ἀφαιρεθήσονται, εἴτε ἐκκλησίας αὐτοῦσ ὀνομάζουσιν, εἴτε διακονικὰ προσαγορευέουσιν, εἴτε δεκανικά^{s)}, εἴτε ἐν ἰδιωτικοῖσ οἴκοις ἢ τόποισ τὰς αὐτῶν συνόδουσ ποιοῦνται· τούτων τῶν οἰκημάτων ἢ τῶν τόπων τῶν ἰδιωτικῶν ἐπὶ τῶν καθολικῶν ἐκκλησιῶν διεκδικουμένων. πρὸς τούτοις ἀπηγορεύεται τοῖς αἰρετικοῖσ πᾶσι τὸ ποιεῖν λιτῆν ἔσω πόλεωσ ἢ ἐν νυκτὶ ἢ ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ἄλλασ ἀθεμίτουσ συνόδουσ ἐπάγειν· ἢ δὲ τιμωρία^{t)} τῇ μὲν τάξει τοῦ ἐπάροχου τῆσ πόλεωσ, πρὸσ ὃν καὶ ἡ διάταξις ἐγράφη, ἑκατὸν χρυσίον λιτρῶν, εἴ τι τοιοῦτον γενέσθαι συγχωρήσῃ· τῇ δὲ τάξει τῶν ἀρχόντων τῆσ ἐπαρχίωσ ν'. χρυσίον λιτρῶν^{u)}.

κδ'. Τοὺσ Μανιχαίουσ καὶ τὰσ Μανιχαίωσ^{uu)} καὶ τοὺσ λεγομένουσ Δονατιστὰσ δικαιοσύνη μετεοχόμεθα τῇ τιμωρίᾳ. τοῖσ τοιοῦτου τοιγαροῦν γένουσ ἀνθρώποισ μηδὲν τῶν ἐκ συνηθείωσ, μηδὲ τῶν ἀπὸ νόμων ἐπίκοινον ἔστω πρὸσ τοὺσ λοιποὺσ ἀνθρώποουσ. καὶ πρῶτον μὲν πούβλιον εἶναι τὸ κατ' αὐτῶν ἔγλημα βουλόμεθα· τὰ γὰρ κατὰ τῆσ θείωσ θερησκείωσ ἀμαρτανόμενα εἰσ τὴν ἀπάντων ἔβριν ἀναφέρεται· ἀλλὰ καὶ δημεύεσθαι τούτουσ προστάτουμεν. παραχωροῦμεν δὲ τῆσ τούτων περιοσίωσ καὶ δημευομένησ τοῖσ ἀνοῦσι καὶ κατιοῦσι καὶ ἐκ πλαγίου συγγενέσι καὶ κατιοῦσιν αὐτῶν ἔωσ δευτέρου βαθμοῦ, ἵνα μέντοι ὁ ἐγγύτεροσ τῷ βαθμῷ προτιμᾶται. τότε δὲ^{v)} τούτοισ τοῖσ συγγενέσι τῶν Μανιχαίων ἢ Δονατιστῶν τὴν τοιαύτην παραχωροῦμεν οὐσίαν^{w)}, εἰ μὴ καὶ αὐτοὶ τῇ ὁμοίᾳ συνειδήσει χραίνωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὺσ τοὺσ Μανιχαίουσ^{x)} καὶ Δονατιστὰσ οὐ συγχωρεῖ ἢ διάταξις ἢ δωρεῶν παρὰ τινος δέχεσθαι ἢ πρὸσ κληρονομίαν καλεῖσθαι τινος ἔξ οἰουδήποτε. πρὸσ δὲ^{y)} τούτοισ οὐδὲ δωρεῖσθαι, οὐδὲ ἀγοράζειν, οὐδὲ πωλεῖν

studia manifestantes, deportationis poenam sustinebunt.

XXII. Omnes vetitae legibus et constitutionibus L. 2. haereses perpetuo quiescant et nemo ulterius conetur, C. I. 5. quae invenerit profana doctrina, vel docere, vel discere. Nec Antistites eorum audeant, fidem alios docere, quam ipsi non habent, nec ministros creare, cum ipsi creati non sint, nec conniventia magistratum, quibus veteribus constitutionibus haec cura mandata est, eiusmodi audacia neglecta crescat. Haereticorum autem appellations et constitutionibus contra eos latis subiiciantur, qui vel levi quodam argumento convincuntur, extra Catholicam Ecclesiam et rectam viam versari voluisse.

XXIII. Cuncti haeretici procul dubio noverint, L. 3. omnia loca adimenda esse, sive ecclesias ea appellent, C. I. 5. sive diaconica, sive decanica, sive in privatiss aedibus vel locis coetus suos agant: his aedibus vel locis privatis a Catholicis Ecclesiis vindicandis. Praeterea interdictum est haereticis omnibus, litaniam facere in urbe vel noctu vel die vel alios illicitos agere conventus: poena autem officio praefecti urbis, ad quem etiam constitutio scripta est, centum auri librarum est, si quid eiusmodi fieri concesserit: officio autem rectorum provinciae quinquaginta auri librarum.

XXIV. Manichaeos et Manichaeas et Donatistas L. 4. sic dietos meritissima severitate persequimur. C. I. 5. Huiusmodi igitur generis hominibus nihil ex moribus, nihil ex legibus commune sit cum reliquis hominibus. Ae primum quidem publicum eorum crimen esse volumus: nam, quae in religionem divinam committuntur, in omnium feruntur iniuriam: insuper autem etiam publicatione eos multari iubemus. Concedimus autem bona eorum vel publicata adscendentibus et descendentibus et ex latere cognatis et descendentibus eorum ad secundum usque gradum, ita scilicet, ut gradu propior praefatur. Tunc autem his cognatis Manichaeorum vel Donatistarum eiusmodi bona concedimus, si non et ipsi simili conscientia polluuntur. Ipsi etiam Manichaeis et Donatistis non concedit constitutio vel donationem ab aliquo accipere vel ad hereditatem alicuius vocari ex quolibet titulo. Ad haec neque donare, neque emere, neque vendere iis permittit et postremo nemini talis criminis convicto

pp) Hoc cap. auctore Balsamone ad Phot. XII. 2. apud Voellum I. I. T. II. p. 1063. est cap. 18. huius Basil. libri. q) Ita Cod. Coisl. Legerem επιτέραπται. r) Verba μηδὲ κατὰ παραχώρησιν — αἰξάνεσθω e Cod. Coisl. desumpta sunt. Fabrotus ea non habet. rr) Hoc cap. auctore Balsamone ad Phot. XII. 2. apud Voell. I. I. p. 1063. est cap. 19. huius Basil. libri. s) Ita Cod. Coisl. δικανικά Fabr. t) Ita Fabr. Cod. autem Coisl. ἐπάγει δὲ τιμωρίαν. u) Cod. Coisl. hic addit: εἴ τι τοιοῦτο γενέσθαι συγχωρήσουσιν. uu) Etiam in textu latino huius constitutionis legitur Manichaeos seu Manichaeas. Sed quum femininum genus regulariter masculino contineatur, Bynkershoeck Obs. I. 12. coniecit legendum esse Mannichaeos, quorum nomine in Graecia geminata lit. n. appellari maluisse Manichaeos auctor est Augustinus de Haeresi. §. 46, eam ob causam, ut ne nomen eorum a mutandis, furere, derivaretur. Sed haec Augustini traditio tam historiae, quam linguae genio adversatur. Manichaeae autem ideo a Manichaeis discernebantur, aut quia feminae revera in secta Manichaeorum sicuti viri, proprias partes habebant, quod probabile sit ex eo, quod etiam Montanistas et serius Priscillianistas semper reprehendant orthodoxi propter femininarum in docendo consortium, cf. Schol. ad Basil. lib. 21. tit. I. cap. 44, aut quia Manichaeae ordinem peculiarem femininarum in secta Manichaeorum efficiebant. Supervacanea ergo est Bynkershoeckii coniectura et bene se habet lectio Manichaeas, praesertim quum idem Augustinus I. I. disertè commemoret Eusebiam quandam Manichaeam quasi sanctimonialiam. Ceterum hoc cap. auctore Balsamone I. I. est cap. 20. huius Basil. libri. v) Cod. Coisl. inserit καὶ. w) Ita Cod. Coisl. Fabr. nil nisi τότε δὲ τούτοισ παραχωροῦμεν τὴν οὐσίαν. x) Cod. Coisl. αὐτοὺσ τοὺσ Fabr. αὐτούσ. y) δὲ in Cod. Coisl. deest.

αὐτοῖς συγχωρεῖ, καὶ τὸ δὴ τέλος οὐδενὶ ἐλεγχθέντι πρὸς τοιοῦτο ἔγκλημα ἢ τοιαύτη αἵρεσις συνάλλαγμα οἰονδήποτε πράττειν συγχωρεῖ^{α)}. καὶ μετὰ θάνατον δὲ τῶν τοιούτων αἰρετικῶν βούλεται ζητεῖσθαι τὰ κατ' αὐτοῦς ἢ διάταξις· εἰ γὰρ τὸ ἔγκλημα, φησὶν, τῆς καθορισώσεως καὶ μετὰ θάνατον τοῦ ἡμαρτηκότος ἀναζητεῖν ἔξεστι, δικαίως καὶ τὰ περὶ τούτων^{α)} καὶ μετὰ τελευτῆν αὐτῶν ἐξετάζεται. ἀπαγορεύει δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ διατιθεσθαι ἢ κωδικίλλους^{β)} ποιεῖν ἢ ἐπιστολάς φιδικομισσαρίας ἢ ἄλλαν οἰονδήποτε βούλησιν, εἰ μὴ ἄρα πάλιν περὶ ἓνα τῶν ἀνιόντων ἢ κατιόντων ἢ ἐκ πλαγίου συγγενῶν τῶν ἄλλο δευτέρου βαθμοῦ ἢ τοιαύτη βούλησις παρὰ τοῦ Μανιχαίου γέγρονε^{γ)}. τότε γὰρ ἐρωρεται ἢ περὶ τούτων^{δ)} βούλησις, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτε μὴ ἦσαν οἱ συγγενεῖς Μανιχαῖοι. Μανιχαῖοις δὲ οὐδὲν οἱ συγγενεῖς, οὐδέ, ἐὰν υἱοὶ ᾦσαν, ἐπιτρέπεται αὐτοῖς ἢ ἀναφαίνεσθαι κληρονόμους τοῦ πατρὸς ἢ ἀδιτενεῖν τὸν κλῆρον, εἰ μὴ ἄρα τοιοῦτο πρότερον ὄντες ἀναγορήσουσι τῆς μισσαρίας ταύτης δόξης· δέχεται γὰρ αὐτοὺς μετανοοῦντας καὶ ἀναθεματίζοντας τὴν οἰκίαν αἵρεσιν ἢ διάταξις. τῇ δὲ αὐτῇ ὑποβάλλει τιμωρίαν καὶ τοὺς παρέχοντας οἴκους αὐτοῖς ἐπὶ τῷ κρύπτεσθαι. πρὸς τοῖς δὲ καὶ ἔξω ἡμαρτημάτων εἶναι βούλεται τοῖς αὐτῶν δούλους φεύγοντας τὴν αὐτῶν θρησκείαν^{ε)}.

L. 5. καί. Καὶ^{εε)} οἱ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν μυσῶν ἀρχιερέων κατενεχθέντες Μανιχαῖοι μηδέποτε ἐν Ῥωμαϊκῇ ἐδάφει τοῦ συνίεναι ἢ προσεῖχεσθαι εὐχέριαν ἐχέωσαν· οἱ δὲ Μανιχαῖοι καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ἔξωθεισῶσαν καὶ τῇ ἐσχάτῃ παραδιδόσθωσαν^{ς)} τιμωρία^{ς)}. οὐδένα γὰρ τόπον δεῖ τοῖς παραχωρεῖν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα δοκοῦσιν ἐνυβρίζειν· ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ νόμοι, οἱ κατὰ τούτων καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν τῶν μαχομένων τῇ ἡμετέρῃ πίστει ἤδη εἰσπράχθησαν ἐν διαφόροις χρόνοις, διηρηκῶς ἰσχυρέωσαν, εἴτε περὶ δωρεῶν γινομένων εἰς τὰς συνόδους αὐτῶν, ἄστινας αὐτοὶ τολμηρῶς ἐκκλησίας ἐκάλεσαν, εἴτε ἀπὸ τῶν ἐκ τελευταίας βουλήσεως καταλιμπανομένων αὐτοῖς, εἴτε περὶ ἰδιωτικῶν οἰκημάτων, ἐν οἷς, εἰ μὲν τοῦ δεσπότου ἐπιτρέποντος ἢ ἀνεχομένου συνέλθωσι, τῇ καθολικῇ ταύτης τῆς πόλεως παραδίδεσθαι ἐκκλησία νενομοθῆνται· εἰ δὲ ὁ δεσπότης τοῦ οἴκου ἠγγήσῃ, οὐδὲ διοικητῆς τῆς οὐσίας συνεχώρησεν αὐτοῖς συνελθεῖν, δέκα χρυσίου λίτρων ἐπιτίμιον σὺν ἔξορίᾳ ἐπιφέρει κατ' αὐτοῦ ἢ διάταξις, ἐὰν ἐγγενὴς εἴη. ἐὰν δὲ οἰκέτης, μετὰ μάλιστα μεταλλάξεσθαι αὐτὸν ἢ διάταξις νομοθετεῖ. σπουδῆ γὰρ τῇ διατάξει, μήτε εἰς δημοσίους τόπους συνίεναι τοὺς αἰρετικούς, μήτε οἰκοδομεῖν ἑαυτοῖς ὡσανεὶ ἐκκλησίας, μήτε ἐπὶ περιγραφῇ τῶν νόμων μελετᾶν τινα ἢ σοφίξεσθαι, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν βοήθειαν καὶ τῶν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐκδικίου καὶ τῶν ἐκ τῶν ἀρχόντων ταῦτα παραφυλάττειν νομοθετεῖ, εἰκοσι χρυσίου λίτρων ἐπιτίμιον τοῖς ἠαθυμοῦσιν ἐπάγουσα. κάκεινος, φησὶ, ὁ νόμος ἰσχυρότατος ἔστω ὁ στρατεύεσθαι κωλύων αὐτούς. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσα περὶ τιμωριῶν αὐτῶν νενομοθῆνται, ἰσχυρὰ μενέτω καὶ βέβαια, μηδὲ ἀπὸ θείας βασιλικῆς κελύσεως ἀνατραπῆναι δυνάμενα.

L. 6. καί. Καταγνωσθέντος τοῦ Νεστορίου παρὰ τῆς ἐν C. 1. 5. Ἐφέσῳ συνόδου ἢ διάταξις βούλεται μήτε Χριστιανούς

eiusmodi haeresis quodlibet pactum inire concedit. Etiam post mortem talium haereticorum vult in eos inquiri constitutio: nam si crimen, inquit, Maie-statis etiam post mortem rei investigare licet, me-rito etiam de his adeo post mortem eorum quaeritur. Prohibet autem eos, quo minus testentur vel codicillos faciant vel epistolas fideicommissarias vel aliam quaeunque voluntatem, nisi forte iterum in gra-tiam unius ascendentium vel descendentium vel ex latere cognatorum ad secundum usque gradum eius-modi voluntas a Manichaeo facta sit: tunc enim firma est de his voluntas, ut supra diximus, quum cognati ipsi Manichaei non sint. Cognatis autem, qui Manichaei sunt, neque, si filii sint, permittitur, vel existere heredes patris vel adire hereditatem, nisi, quum tales prius fuerint, ab hac abominanda opinione recesserint: poenitentes enim eos ac propriam haere-sin damnantes constitutio accipit. Eidem autem poe-nae subiicit etiam eos, qui aedificia iis praebent, ut abscondantur. Ad haec etiam extra noxam servos eorum esse vult, qui cultum eorum fugiunt.

XXV. Et qui ad extremam scelerum nequitiam pervenerunt Manichaei, nunquam in Romano solo conveniendi vel orandi facultatem habeant: Manichaei autem et urbibus expellantur et ultimo supplicio tradantur: nullum enim locum his concedi oportet, quoniam ipsis elementis iniuriam facere videantur. Sed omnes leges, quae contra hos et reliquos fidei nostrae adversarios iam latae diversis temporibus sunt, perpetuo valeant, sive de donationibus in conventicula eorum factis, quae ipsi audacter ecclesias appellarunt, sive de relictis ultima ipsis voluntate, sive de aedificiis privatis, quae, si in ea domino permittente vel patiente convenerint, Catholicae huius urbis Ecclesiae tradi sancitum est: sin autem dominus aedium ignoravit et procurator honorum ibi convenire illis permisit, decem librarum auri poenam cum exilio ei infert constitutio, si ingenuus sit: sin autem servus, prae-avia fustigatione in metallum eum dari constitutio iubet. Constitutio enim id agit, ut ne in publicos locos convenient haeretici, neque aedificent sibi quasi ecclesias, neque ad circumscriptionem legum meditentur aliquid vel excogitent, et praeterea omne civile et militare auxilium et curialium et defensorum et magistratum haec custodire iubet, viginti auri librarum poenam negligentibus denunciatis. Etiam illa lex, inquit, firmissima sit, quae militia eos arcet. Ea insuper, quae de poenis eorum statuta sunt, firma maneat ac valida, ita, ut ne divino quidem Imperatoris praecepto subverti queant.

XXVI. Damnato Nestorio a Concilio Ephesino, constitutio vult, neque Christianos appellari, qui hanc

α) Verba καὶ — συγχωρεῖ sunt in Cod. Coisl. Fabr. nihil aliud habet quam: οὐδὲ οἰονδήποτε συνάλλαγμα πράττειν. α) Cod. Coisl. Μανιχαῖον ἢ Δονατιστῶν addit. β) Ita Cod. Coisl. Fabr. κωδικίλλους. γ) Verba εἰ μὴ — γέγονε exhibet Cod. Coisl. Desunt apud Fabrotum. δ) Cod. Coisl. περὶ τούτους. ε) Verba τῇ δὲ αὐτῇ — θρησκείαν, quae habet Fabr., desunt in Cod. Coisl. εε) Hoc cap. auctore Balsamone ad Phot. XII. 2. apud Voellum l. l. p. 1063. est cap. 21. huius Basil. libri. ς) Ita bene Cod. Coisl. Fabr. παραδίδεσθαι. γ) Quae post τιμωρία sequuntur, sumta sunt e Cod. Coisl. Fabrotus nil praeterea habet, quam: καὶ κωλύονται τοῦ στρατεύειν.

καλεῖσθαι τοὺς ταύτης ὄντας δόξης ἢ), ἀλλ' ὥσπερ οἱ Ἀρειανοί, φησὶν, ἐκ διατάξεως Κωνσταντίνου ἰ), Πορφυριανοὶ ἐκλήθησαν, ἀπὸ Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου τοῦ πολλὰ κατὰ τῶν Χριστιανῶν συγγραφεύου τούτου λαβόντες τὴν προσήγοριαν, οὕτω φησὶ ἱ) ἔχοντες τῆς Νεστορίου ἀθεμίτου δόξης Σιμωνιανοὶ κ) καλεῖσθωσαν, ἵνα, οὕτως τὸ μῦθος ἐξήλωσαν ἐν τῷ καταλιπεῖν τὸν Θεόν, τοῦτον καὶ τὴν προσήγοριαν κληρώσονται. καὶ μηδεὶς τὰ ἀθέμιτα αὐτοῦ βιβλία τὰ κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως συγγεγραμμένα ἢ ἔχειν ἢ ἀναγινώσκειν ἢ μεταγράψαι τολμάτω. ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης σπουδῆς ἀναζητούμενα ταῦτα τὰ βιβλία κατέσθωσαν καὶ μηδεὶς ἐν τῷ περὶ πίστεως ἀμφιβάλλειν τοῦ δνόματος Νεστορίου μεμνήσθω καὶ μήτε ἐν κώμιαις, μήτε ἐν οἰκήμοισι, μήτε ἐν προαστείοις, μήτε ἐν ἄλλω οἴῳδῆποτε τόπω κατάλυμα αὐτοῖς ἢ καταφυγὴν παρεχέτω τις ἢ φανερώς ἢ λαθροῶς, εἰδῶτων ἀπάντων, ὡς ὁ παραβαίνων τὸν νόμον τοῦτον δημευθήσεται.

κζ. Πᾶς ἰ) ἄνθρωπος ἐν τῇ βασιλίδι πόλει ἢ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἢ ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ διοικήσει ἢ ἐν πάσαις ταῖς ἕλλαϊς ἐπαρχίαις τῇ Ἐὐτυχοῦς κατεχόμενος δόξῃ καὶ μὴ πιστεύων οὕτως ἱ), ὡς οἱ ἅγιοι πατέρες παραδεδώκασι ἐν τῇ κατὰ Νικαίαν συνόδῳ καὶ ὡς ἑκατὸν πενήκοντα προσκνητοὶ ἐπίσκοποι ἰσογμάτισαν ἐν τῇ κατὰ Κωνσταντινουπόλιν ἁγίᾳ ἱ) συνόδῳ, καὶ ὡς Ἀθανάσιος καὶ Κύριλλος οἱ τῆς ὁσίας μνήμης Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοποι γεγονότες ἐπίστευσαν. (τούτοις γὰρ καὶ ἡ ἐν Ἐφέσῳ σύνοδος, ἧς πρόιστατο τῆς μακαρίας μνήμης Κύριλλος, δι' ἧς ἐξεβλήθη ἡ Νεστορίου πλάνη, κατακολούθησεν ἱ). οἷστοι καὶ ἑναγχοῦς ἢ προσκνητὴ κατὰ Χαλκηδόνᾳ σύνοδος ἀκολουθήσασα τοῖς πρὸ αὐτῆς ἐπισκόποις καὶ μηδὲν ἀφελομένη τοῦ ἱεροῦ συμβόλου, μηδὲ προσθήκασά ῥ) τι καινόν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ Ἐὐτυχοῦς δόγματα κατακοίνας) ἴστωσαν, ἐναντίως αἰρετικῶς εἶναι καὶ Ἀπολλιναρίας ῥ) καλεῖσθαι ῥ). Ἀπολλινარიον γὰρ, φησὶν, τὰ δόγματα καὶ Ἐὐτυχοῦς καὶ Διοσκοροῦ ῥ) ἐξήλωσαν. διὰ τοῦτο τοῖνον ἕπαντες οἱ Ἐὐτυχοῦς καὶ Ἀπολλινარიον τῇ δόξῃ κατακολουθήσαντες ὑποκείσθωσαν τιμωρίας, ὡς καὶ οἱ πρότερον βασιλευνότες κατὰ τῶν Ἀπολλιναριαστῶν ἐξήγαγον καὶ ἡμεῖς δὲ μέλλομεν κατ' αὐτῶν ἀποφαινεσθαι. διὰ τοῦτο, φησὶν, οἱ Ἀπολλιναριασταί, ταῦτ' οὐδὲ εἰπεῖν, καὶ οἱ Ἐὐτυχιανισταί, οἷς εἰ καὶ διάφορός ἐστιν ἡ προσήγορία, ὅμως ἐν τῇ φανλότητι τῆς αἰρέσεως ὑπεστὶν αὐτοῖς κοινωρία, εἴτε ἐν ταύτ' λη ῥ) πόλει εἴτε

doctrinam sequuntur, sed, sicut Ariani, inquit, ex constitutione Constantini Porphyriani appellati sunt, a Porphyrio philosopho, qui multa contra Christianos conscripsit hoc nomine desumpto, sic, inquit, qui nefariae Nestorii sectae participes sunt, Simoniani appellantur, ut, cuius scelus in deserendo Deo imitati sunt, eius etiam nomen sortiantur. Et nemo impios eius libros contra orthodoxam fidem conscriptos vel habere vel legere vel describere audeat: sed cum omni studio conquisiti hi libri comburantur et nemo in disputando de fide nominis Nestorii faciat mentionem, neque in vicis, neque in aedibus, neque in suburbiis, neque in alio quocunque loco habitationem iis aut refugium quis vel aperte vel clam praebet, scientibus cunctis, violatorem huius legis publicatione bonorum multari.

XXVII. Quicumque in regia urbe vel Alexandriae L. 8. vel in Aegyptiaca dioecesi vel in omnibus aliis pro- C. I. 5. vincis Eutychis superstitione tenetur et ita non credit, ut sancti patres in Concilio Nicaeno tradiderunt, et ut centum quinquaginta venerabiles Episcopi in sancta Constantinopolitana Synodo credenda definierunt, et ut Athanasius et Cyrillus sanctae memoriae Alexandriae Episcopi crediderunt: (hos enim et Ephesina Synodus, cui praefuit beatae memoriae Cyrillus, per quam Nestorii error expulsus est, secuta est: quos et nuper venerabilis Chalcedone Synodus est secuta ante eam Episcopos et nihil adimens sancto symbolo, neque novum quid addens, sed Eutychis potius dogmata condemnans) sciant, se haereticos esse et Apollinariastas vocari: Apollinarii enim, inquit, dogmata et Eutychis et Dioscori secuti sunt. Propterea igitur omnes, qui Eutychis et Apollinarii sectam sequuntur, poenis subiciantur, quas priores Principes adversus Apollinariastas executi sunt et nos contra eos decreturi sumus. Ideo, inquit, Apollinariastae, et quod idem est, Eutychianistae, quibus, etsi diversa est appellatio, tamen in pravitate haereseos subest coniunctio, sive in hac urbe, sive in quacunque provincia, sive Alexandriae, sive in Aegyptiaca dioecesi reperti fuerint, et ita non credant, uti praedicti venerabiles patres crediderunt neque Procerio, Alexandriae Episcopo, communicent, neque Epi-

h) Haec Fabrotus. Quae sequuntur, addita sunt e Cod. Coisl. i) Cuius constitutionis etiam meminit Iulius Pollux in Chronico, quem laudat Fabr. in notis ad coll. const. eccl. apud Voellum I. l. T. II. p. 1399. ii) Quae sequuntur in Cod. Coisl. deleta sunt. Frater doctissimus et amantissimus in schedis mecum communicatis recte coniecit lacunam ita esse explendam: καὶ οἱ μετέχοντες, quum L. 6. C. I. 5. habeat, sic ubique participes etc. k) Σιμωνιανοὶ Cod. Coisl. Sed ex sequentibus et L. 6. C. I. 5. patet, legendum esse Νεστοριανῶν. Probabile tamen est, Basilicorum compilatores transtulisse constitutionem, quae a Theodosio et Valentiniano a. 435. lata est et L. 66. C. Th. XVI. 5. quae cum lectione Basilicorum mirum in modum consentit, ita ut mutari lectionem necesse non sit, licet verba ἵνα -- κληρώσονται, suadere id videantur. Nam et Cod. Theod. habet: sic ubique participes nefariae sectae Nestorii Simoniani vocentur, ut cuius scelus sunt in deserendo Deo imitati, eius vocabulum iure videantur esse sortiti. l) Haec const. 8. C. I. 5. auctore Balsamone ad Phot. XII. 2. est cap. 23. hui. Basil. libri, ut patet ex argumento cap. 28. tit. I. lib. I. Basilicorum ab eodem communicato. Unde maxime miror, eundem Balsamonem tamen, quum argumentum hui. cap. indicet, dicere: ἢ περὶ τῶν βουλευτικῶν λειτουργιῶν ζ. διατ. τοῦ ε. κε. τοῦ δ. βιβ. τοῦ κώδικος οὐκ ἐπέθη εἰς τὰ βασιλικά. οὐδὲ ἡ η'. διατ. τοῦ αὐτοῦ κε. καὶ βιβ. ἢ διοριζομένη, μὴ γίνεσθαι πρὸς τῶν αἰρετικῶν μοναστήρια, μηδὲ στρατεύεσθαι: quum eadem ipsa const. 8. C. I. 5. quam in Basilicis non esse positam dicit, sit cap. 23. lib. I. Basil. cuius argumentum statim subiunxit. Aperte profiteor, haec difficultatem, ne dicam aenigma, me expedire non posse. ll) Ita Cod. Coisl. Apud Fabr. deest οὕτως. m) Ita Cod. Coisl. Fabr. Κωνσταντινουπόλει. Apud Fabr. ἁγία deest. n) Verba γεγονότες -- κατακολούθησεν, quae desunt apud Fabrotum, leguntur in Cod. Coisl. o) Fabr. προσθήσασα, haud dubie errore typographi. p) Ita Cod. Coisl. Fabr. Ἀπολλιναρίας. q) Haec Fabrotus. Quae verbum καλεῖσθαι sequuntur, habet Cod. Coisl. r) Videtur legendum: Ἐὐτυχοῦς καὶ Διοσκοροῦ, quum nominativum habeat L. 8. C. I. 5. s) Parva lacuna in Cod. Coisl. quam frater sic explendam putat: εἴτε ἐν ταύτῃ, εἴτε ἐν ἄλλῃ κ. τ. λ. Frater quidem vult pro εἴτε ponere ἢ. Sed illud ἢ huic εἴτε non respondet. Ego vero aliter explendam esse lacunam censeo, quum in L. 8. C. I. 5. legatur: in hac alma urbe, fortasse ita: ἐν ταύτῃ μεγάλῃ πόλει.

ἐν οἰαδῆποτε ἐπαρχία, εἴτε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, εἴτε ἐν τῇ Αἰγυπτιακῇ διοικήσει εὐρεθῆσαν, καὶ μὴ πιστεύουσιν, ὡς οἱ προειρημένοι προσκνητοὶ πατέρες ἐπίστευσαν καὶ μὴδὲ κοινωνοῦσι Προκερίῳ τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπῳ, οὐδὲ ἐπισκόπους ἢ πρεσβυτέρους ἢ ἄλλους κληρικούς ἔχειν αὐτοὺς συγχωροῦμεν· εἰδότες αὐτῶν τῶν Εὐτυχιαστῶν καὶ Ἀπολλινιαστῶν, ὡς, ἐὰν τολμήσωσιν ἐπισκόπον ἢ πρεσβυτέρον ἢ κληρικὸν προσηγοῖαν λαθεῖναι¹⁾ καὶ αὐτοὶ οἱ εὐπειθεῖς καὶ οἱ ταύτην ἔχειν ἀνασχόμενοι τὴν προσηγοῖαν δημεύονται καὶ ἐξορίζονται. πρὸς τοῦτοις δὲ οἱ Ἀπολλινιασταὶ οὗτοι καὶ Εὐτυχιασταὶ μὴτε ἐκκλησίας μὴτε μοναστήρια ἑαυτοῖς κατασκευάζετωσαν μὴτε παρασυναξεῖς ἢ συνόδους τινὰς μὴ ἐν ἡμέρᾳ ἢ ἐν νυκτὶ ποιεῖτωσαν, μὴτε ἐν οἴκῳ ἢ κτήματι τινας, μὴτε εἰς μοναστήρια ἢ εἰς οἰονδῆποτε τόπον λειτουργήσαντες τὰ τῆς πενθίμου θρησκείας ἀθροίζεσθωσαν. εἰ δὲ ποιήσουσι συνόδον τινα ἢ παρασυναξιν εἰδότες τοῦ δεσπότου τοῦ τόπου, μετὰ ἐξέτασιν καὶ ἀπόδειξιν ἐν δικαστηρίῳ προβαίνουσιν ὁ μὲν οἶκος ἢ τοὶ τὸ χωρίον, ἐν ᾧ συνήλθον, τῷ φίσκῳ ἀνυπεροθέτως προσκνησθήσεται· αὐτὸ δὲ μοναστήριον, ὃ κατασκευάσαν²⁾, τῇ ἀγνωστάτῃ ἐκκλησίᾳ τῆς αὐτῆς ἐνορίας προστεθήσεται· εἰ δὲ ἀγνωστοῦ τοῦ δεσπότου, εἰδότες δὲ τοῦ ἐνοικιολόγου ἢ τοῦ μισθωσαμένου τὸν τόπον ἢ τοῦ προκουράτωρος παρασυναξεῖς ἢ σύνοδος ἀπηγορευμένη γέγονεν, οὗτος ὁ ἐπὶ μισθῷ ἔχων τὸν τόπον ἢ ὁ προκουράτωρ ἢ ὁ διοικητῆς ἢ οἵτινες δῆποτε δεξάμενοι τοῦτους ἐν τῷ οἴκῳ ἢ ἐν κτήματι ἢ ἐν μοναστηρίῳ καὶ ἀνασχόμενοι, αὐτοὺς ποιῆσαι τὴν παρασυναξιν, εἰ μὲν εὐτελοῦς καὶ ἀποβλήτων τύχης εἶσι, φοβήσιν τυπέσθωσαν δημοσίᾳ ἐπὶ τῷ καὶ αὐτοὺς τιμωρεῖσθαι καὶ ἄλλοις ἐπὶ δειγμάτων γίνεσθαι· ἐὰν δὲ ἐν τιμῶν ἔχῃ πρόσωπον, δέκα τοῦ χρυσίου λιτρῶν ἐπιτίμιον τῷ δημοσίῳ καταβαλλέτωσαν. καὶ τοῦ λοιποῦ μηδεὶς Ἀπολλινιαριστῆς στρατεῦσθω· εἰ δὲ εὐρεθῇ στρατευόμενος, γυμνοῦσθω τῆς στρατείας καὶ τῆς τῶν σεμνῶν ἀνδρῶν συνόδου καὶ τοῦ παλατίου³⁾ ἀποκλειεσθωσαν· καὶ μὴδὲ ἐν ἄλλῃ πόλει . . .⁴⁾ μὴ ἐν ἣ ἐτέχθησαν ἢ ἀγορῇ ἢ κλήματι ἀναστρεφῆσθωσαν. εἰ δὲ ἐν τῇ ἐνδόξῳ πόλει ταύτῃ ἐτέχθησαν, καὶ κοβιτάτου καὶ πόσης μητροπόλεως ἐκάστης ἐπαρχίας κολυέσθωσαν. καὶ μὴ ἐξέστω τοῖς Εὐτυχιασταῖς ἢ τοῖς Ἀπολλινιαρισταῖς συνόδους ποιεῖν ἢ περὶ δόξης αὐτῶν διαμάχεσθαι πρὸς τινας καὶ διδάσκειν τὸ διστραμμένον αὐτῶν δόγμα. μηδεὶς δὲ κατὰ τῆς προσκνητῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ἢ ὑπαγορευέτω τι ἢ γραφέτω ἢ ἐκδιδοῦν ἢ⁵⁾ ἐκπεπέτω, μηδὲ ἄλλον γράψαντος ἕτερος προσφάτω τὰ τοιαῦτα βιβλία ἢ συνιστάτω ἢ φυλαττέτω· εἰδότες τῶν τοιοῦτό τι ἐχόντων, ὅτι διηνεκεῖ καταδικάζονται δεπορτατίονι. εἰ δὲ τινας ἐπιθυμῶν τοῦ καινότερον τι μαθεῖν ἀκούσουσι τῆς περὶ τούτων τῶν ἀθεμίτων αἰρέσεων φιλονεικίας, δέκα χρυσίου λιτρῶν ἐπιτίμιον τῷ δημοσίῳ καταβαλλέτωσαν. ἀλλὰ καὶ ἐσχάτη τιμωρία ὑποβαλλέσθωσαν οἱ τὰ ἀθέμιτα διδάσκοντες ἐπιχειροῦντες, πάντα δὲ τὰ βιβλία καὶ οἱ χάριται οἱ Ἀπολλινιαρίων καὶ Εὐτυχοῦς αἰρέσεων ἔχοντες ἐγγεγραμμένην κατακαίεσθωσαν, ἵνα μὴδὲ αὐτὰ τὰ ἴγνη τῆς πενθίμου καὶ ἐπιβλαβῆς ταύτης αἰρέσεως σώζονται. ἴστωσαν δὲ οἱ τῆς ἐπαρχίας ἀρχόντες καὶ αἱ τούτων τάξεις καὶ οἱ τῶν πόλεων ἑκδικοὶ, ὡς, εἰ καταραθῶντήσουσι τῶν νομοθε-

scopos vel presbyteros vel alios clericos habendi veniam accipiant: scientibus Eutythianistis et Apollinarianistis, si Episcopi vel presbyteri vel clerici nomen imponere audeant, tam eos, qui imposuerint, quam qui accipere passi fuerint hoc nomen, bonorum publicatione et exilio plectendos fore. Praeterea hi Apollinarianistae et Eutythianistae neque ecclesias neque monasteria sibi construant, neque parasynaxes vel conventicula die vel noctu contrahant, neque in aedibus vel possessione cuiusdam, neque in monasteria, neque in quemlibet locum miserum cultum celebrantes congregentur. Sin autem conventiculum quoddam vel parasynaxin sciente domino loci egerint, praeuia inquisitione et probatione in iudicio aedificium vel possessio, ubi convenerunt, fisco sine mora addicetur: ipsum autem monasterium, quod extruxerunt, sanctissimae Ecclesiae eiusdem ditionis adiudicabitur. Quodsi ignorante domino, sciente autem eo, qui pensiones domus exigit, vel conductore loci vel procuratore parasynaxis vel conventus prohibitus habitus sit, hic conductor loci vel procurator vel actor, vel quicumque eos in aedibus vel in possessione vel in monasterio receperint eosque parasynaxin celebrare passi fuerint, si quidem vilis et abiectae conditionis sint, fustibus publice caedantur et in poenam suam et in aliorum exemplum: sin autem honestam habeant personam, decem librarum auri poenam fisco persolvant. Et in posterum nullus Apollinarianista militare audeat: quod si militans repertus fuerit, militia privetur, et honestorum virorum communione et palatio excludatur. Et neque in alia urbe, nec in qua nati sunt, vel agro vel regione versentur. Si vero in hac celeberrima urbe nati sunt, et comitatu et omni cuiuslibet provinciae metropole pellantur. Nec liceat Eutythianistis vel Apollinarianistis conventus habere vel de errore ipsorum disputare et perversum ipsorum dogma docere. Nemo vero contra venerabilem Chalcedonensem Synodum vel dicet aliquid, vel scribat vel edat vel emittat, neque eiusmodi libros ab alio scriptos alius proferat vel colligat vel servet: scientibus his, qui eiusmodi quid habuerint, se perpetua deportatione damnandos esse. Qui vero studio novum quid discendi disputationem de his illicitis haeresibus audierint, hi decem librarum auri poenam fisco persolvant. Ultimo supplicio autem subiiciantur, qui illicita docere tentarint. Omnes vero libri et chartae, in quibus scripta deprehenditur Apollinariani et Eutythianis haeresis, comburantur, ut ne vestigia quidem miserae huius et noxiae haereseos serventur. Sciant autem provinciae rectores et officia eorum et civitatum defensores, ab ipsis, si neglexerint constituta vel ea violari permiserint, decem librarum auri poenam exigendam esse ac praeterea ipsos existimationis periculum sustenturos.

1) In Cod. Coisl. parva lacuna est. Deest τινι, quod tam frater probat, quam textus L. 8. C. I. 5. certum reddit, in quo legitur *cuiquam*. 2) In Cod. Coisl. *κατεσκευάσ* . . . litteris ultimis extinctis. 3) Cod. Coisl. *τίου* litteris prioribus extinctis. Legendum est *παλατίου*, quod probat L. 8. §. 4. C. I. 5. et frater coniecit. 4) Deest *καὶ*, nec vero *εἰ*, quod frater vult. Nam in L. 8. §. 4. C. I. 5. legitur: *nec in qua nati sunt*. 5) Hoc ἢ conieci esse hoc loco ponendum, quum in Cod. Coisl. sit parva lacuna. In L. 8. §. 5. C. I. 5. legitur *vel emittere*.